

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Danijela Čurić, apsolvant

Diplomski studij Agroekonomika

ANALIZA POSLOVNOG RAZVITKA POLJOPRIVREDNOG GOSPODARSTVA

Diplomski rad

Osijek, 2018.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Danijela Čurić, apsolvant

Diplomski studij Agroekonomika

ANALIZA POSLOVNOG RAZVITKA POLJOPRIVREDNOG GOSPODARSTVA
Diplomski rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu diplomskog rada:

1. prof.dr.sc. Ružica Lončarić, predsjednik
2. prof.dr.sc. Ljubica Ranogajec, mentor
3. prof.dr.sc. Jadranka Deže, član

Osijek, 2018.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. PREGLED LITERATURE.....	2
3. IZVORI PODATAKA I METODE RADA	10
4. REZULTATI I RASPRAVA.....	11
5. ZAKLJUČAK.....	26
6. POPIS LITERATURE.....	27
7. SAŽETAK.....	28
8. SUMMERY	29
9. POPIS TABLICA	30
10. POPIS SLIKA.....	31
11. POPIS GRAFIKONA.....	32
TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA	33
BASIC DOCUMENTATION CARD	34

1. UVOD

Poljoprivreda pripada najstarijim gospodarskim djelatnostima kojima su se ljudi bavili kako bi zadovoljili osobne egzistencijalne potrebe. To je primarna djelatnost svake zemlje sa glavnim i osnovnim ciljem osiguravanja hrane za stanovništvo.

Poljoprivredno je gospodarstvo bilo predmet istraživanja mnogih autora. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva predstavljaju okosnicu agrarnog razvoja odnosno temeljni oblik organizacije poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj. Diljem svijeta ima oko 500 milijuna OPG-ova koji prehranjuju svjetsko stanovništvo i oni čine gotovo 80% svih poljoprivrednih gospodarstava. Pored toga, OPG-ovi daju veliki doprinos čovječanstvu jer osiguravaju održivo korištenje/gospodarenje prirodnih resursa, čuvaju bioraznolikost, u krizama pokazuju otpornost i prilagodljivost, a doprinose očuvanju bogatih lokalnih tradicija, identiteta i kulturnog nasljeđa.

Ratarska proizvodnja predstavlja osnovu cjelokupne poljoprivredne djelatnosti. Ekonomski uspjeh ratarske, odnosno poljoprivredne proizvodnje ovisi o ostvarenoj tržišnoj vrijednosti proizvodnje, a s druge strane ovisi i o visini troškova proizvodnje. Poželjno je da ekonomski rezultat proizvodnje uvijek bude pozitivan, odnosno da ostvareni prihod bude veći od ulaganja proizvodnje.

Svako poduzeće ima cilj rast i razvoj u svim svojim segmentima. Plan razvoja gospodarstva temelji se na promjeni kapaciteta i opsega proizvodnje, razvoju novih tehnologija te ulaganje u fizičku imovinu.

U radu su analizirani svi resursi poljoprivrednog gospodarstva te je prikazana struktura prinosa ratarske proizvodnje gdje je vidljivo da gospodarstva povećava proizvodnju i ostvaruje sve bolje rezultate.

Cilj rada je opisati tehnološke činitelje proizvodnje, izvore financiranja, potpore i ekonomske rezultate ratarske proizvodnje na OPG Čurić Danijela iz Nijemaca za 2016. i 2017. godinu.

2. PREGLED LITERATURE

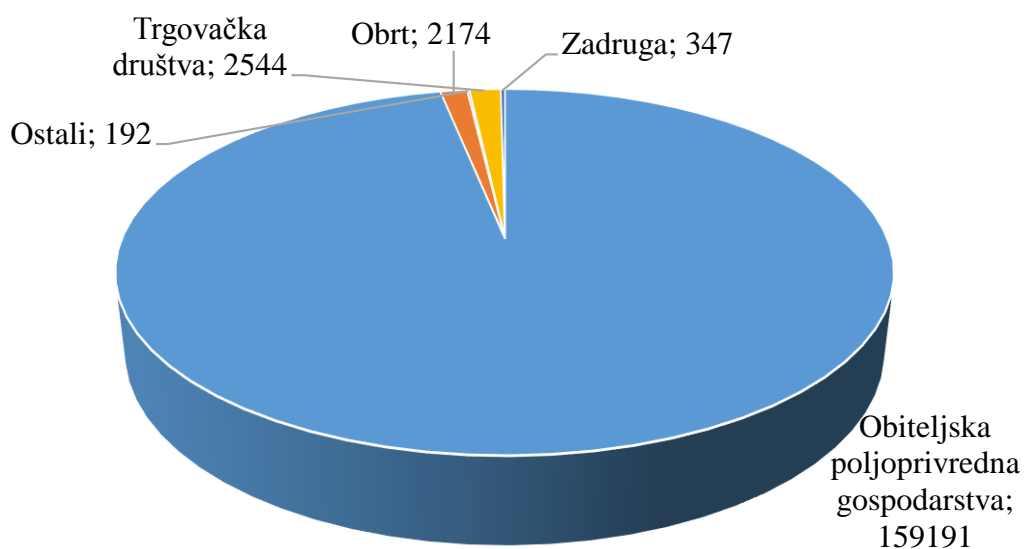
Poljoprivreda je gospodarska djelatnost koja se bavi uzgojem biljaka i životinja s ciljem proizvodnje proizvoda koji primarno zadovoljavaju prehrambene potrebe stanovništva. (<https://www.vup.hr>)

Poljoprivredno gospodarstvo je "proizvodno-gospodarska jedinica koja se bavi poljoprivredom, a djeluje kao trgovačko društvo, obrt ili zadruga ako je registrirano za obavljanje poljoprivredne djelatnosti, te kao seljačko gospodarstvo ili obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo" (NN 61 /01.).

U prvom razdoblju, od nastajanja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava do kraja drugog svjetskog rata (1949.), naglo se povećava broj gospodarstava. Broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava je uvećan za 263.000, odnosno za 64,6% (Defilippis, 1993.).

Nakon drugog svjetskog rata, u Hrvatskoj je osjetno pao broj obiteljskih gospodarstava, zbog pada broja poljoprivrednog i seoskog stanovništva. Kako je nakon drugog svjetskog rata nastupilo razdoblje elektrifikacije i industrijalizacije, hrvatsko je stanovništvo, kao i ostalo svjetsko stanovništvo, masovno prelazilo u nepoljoprivredne djelatnosti, napuštajući sela i odlazeći u gradove. Broj poljoprivrednih gospodarstava se za 31 godinu smanjio za 110 tisuća ili za 18%, iz čega se može zaključiti da je godišnje nestajalo oko 4 tisuće poljoprivrednih gospodarstava (Mirčetić, 1999.).

Prema Upisniku poljoprivrednih gospodarstava u Hrvatskoj, 2017. godine aktivno je 164.448 poljoprivrednih gospodarstava a čine ih: obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrti, trgovačka društva, zadruge i ostali (<https://www.apprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/>).

Grafikon 1. Struktura poljoprivrednih gospodarstava u Republici Hrvatskoj 2017. godine

Izvor: Autor prema Upisniku poljoprivrednih gospodarstava

Poljoprivredna gospodarstva u Hrvatskoj u 2016. su godini koristila 1,56 milijuna hektara poljoprivrednih površina, što je 0,3 posto manje nego u 2013., pokazuju konačni podaci Državnog zavoda za statistiku (DZS) sa stanjem 1. lipnja 2016. godine. Najveći udio u korištenoj poljoprivrednoj površini imaju oranice i vrtovi (57,2% ili 895.000 ha), a slijede trajni travnjaci (38,1% ili 597.000 ha) i trajni nasadi (4,6% ili 72.000 ha).

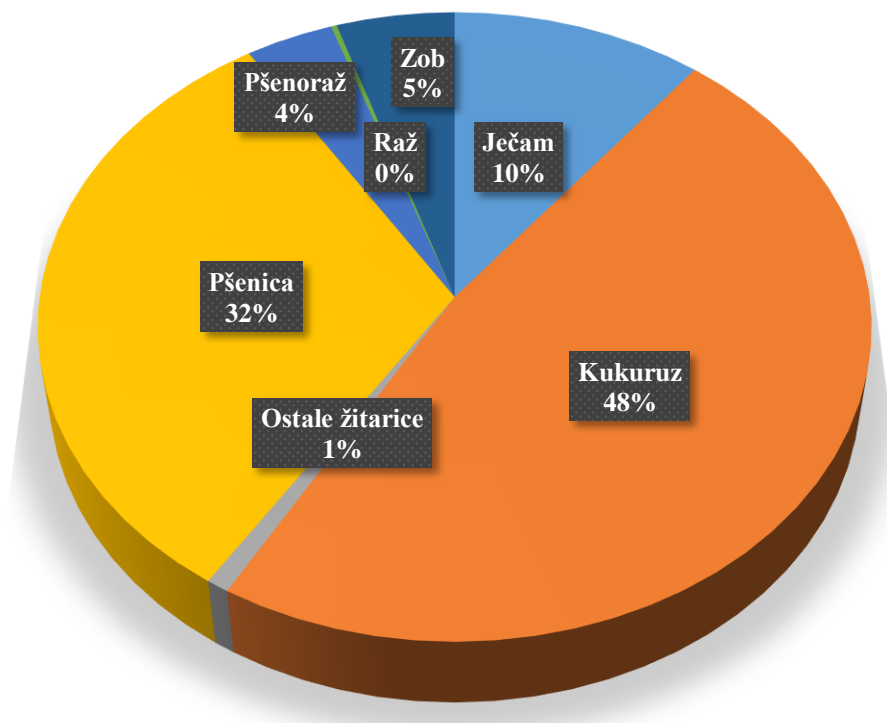
Tablica 1. Površine korištenog poljoprivrednog zemljišta po kategorijama

Opis	Korištena poljoprivredna površina (ha)		Indeks 2013/2016.
	2013.	2016.	
Korištena poljoprivredna površina	1.571.000	1.566.000	99,70
Oranice i vrtovi	878.000	895.000	101,90
Povrtnjaci	2.000	2.000	100,00
Trajni travnjaci	618.000	597.000	96,60
Trajni nasadi	73.000	72.000	98,60

Izvor: www.dzs.hr

Čovjek se od pamtivijeka bavi uzgojem bilja. Ratarstvo potječe iz sredine kamenog doba, kada je čovjek obrađivao zemlju najprimitivnijim oruđem, a kasnije i korištenjem udomaćenih životinja u obavljanju radova na zemlji. S vremenom je stjecao sve više znanja i iskustva, pa su se i uzgoj bilja i proizvodnja hrane povećavali. Uz znanje o agrotehničkim mjerama i zahtjevima kultura za biotskim i abiotskim čimbenicima, poljoprivredna proizvodnja u 20. stoljeću poprimila je oblik industrijske proizvodnje.

Podjela ratarskih kultura, radi njihovog lakšeg proučavanja, može se izvršiti na temelju različitih načela, a najčešće su podjele prema botaničkoj pripadnosti, načinu uzgoja i načinu uporabe. Upravo se ovo posljednje načelo smatra najvažnijim pa se prema uporabi ratarske kulture dijele u skupine i podskupine: žitarice ili zrnate škrobne biljke, zrnate mahunarke, industrijsko bilje, krmno bilje. Žitarice zauzimaju najznačajnije mjesto u strukturi ratarske proizvodnje, a zastupljenost pojedinih vrsta prikazana je grafikonom 2.

Grafikon 2. Zastupljenost ratarskih kultura u 2016. godini

Izvor: Autor prema www.dzs.hr

Oko 80% zasijanih površina odnosi se na najzastupljenije kulture kukuruz i pšenicu.

Svako poduzeće ima cilj rast i razvoj u svim svojim segmentima, od kadrovskih, sveukupnih resursa pa do prodaje, dodane vrijednosti i profita. Strategije internog rasta se temelje na sadašnjim i potencijalnim tržištima, sadašnjim i potencijalnim proizvodima i naporima da se prošire asortiman i tržišta. Poduzeće se širi korištenjem vlastitih resursa, a promjene koje se događaju unutar poduzeća jačaju sposobnost poduzeća da u budućnosti raste eksterno (<https://zir.nsk.hr>).

Uspješnost poslovanja gospodarstava može se ocijeniti s ekonomskog i tehničkog stajališta. S ekonomskog stajališta proizvodnja je uspješna ako poljoprivredno gospodarstvo ostvaruje povoljan odnos između ulaganja proizvodnih resursa i ostvarenih poslovnih rezultata. S tehničkog stajališta poslovanje je uspješno ako su korištene prikladne tehnološke metode, primjena agrotehničkih mjera u najpovoljnijim rokovima i dobiveni proizvodi dobrih tehničkih i bioloških osobina i to visoki prinosi, dobra kakvoća proizvoda (Karić, 2002.).

Osnovni poljoprivredni resursi obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava su zemljište, radna snaga, osnovno stado, dugogodišnji nasadi te strojevi i gospodarski objekti.

Zbog svoje veličine OPG Hrvatske radnu snagu uglavnom formiraju iz vlastitog kućanstva, najčešće su to supružnici i djeca. Dodatni radnici su većinom rodbina i znanci, rjeđe plaćeni radnici, koji se angažiraju sezonski u vrijeme najintenzivnijih radova (Šehanović i Ilak Peršurić, 1999.).

Poznata je značajna međuovisnost veličine obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva i učinkovitosti proizvodnje. Zemljišni posjed prosječno je mali i izuzetno je usitnjen. OPG prosječno posjeduje 3,3 ha ukupno raspoložive površine koja se nalazi u 4 parcele.

Tijekom Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj su velikim dijelom uništeni tehnički kapaciteti poljoprivredne proizvodnje (strojevi, oprema, gospodarski objekti), a u drugim dijelovima PPDS zbog sveukupne poljoprivredne i gospodarske situacije su zapušteni i dotrajali. S obzirom na današnje potrebe i ekonomsku moć poljoprivrednih proizvođača mnogi upozoravaju posebice na poljoprivrednu mehanizaciju koja je nedostatna i zastarjela te vrlo često i nedovoljno iskorištena (Karić, 1999.).

Značajan je broj i kapacitet gospodarskih objekata na PPDS najčešće namijenjena stoci ili su u funkciji stočarske proizvodnje. Od ukupno raspoloživih kapaciteta gospodarskih objekata OPG Hrvatske na PPDS otpada 34,3% prostora za krupnu stoku, 32,3% kapaciteta za svinje, 48,25 za koze i ovce, 28,2% peradarnika, 27,8% prostora za strojeve, 24,0% silosa, 28,2% ostalog skladišnog prostora itd. (http://sa.agr.hr/pdf/2009/sa2009_p0208.pdf).

U Republici Hrvatskoj je razvijeno niz programa koji mogu osigurati dio financiranja investicija u poljoprivrednu djelatnost. Sustav izravnog subvencioniranja poljoprivrede predstavljaju novčani poticaji, koji su uvedeni 1958. godine. Dobivaju ih poljoprivredni proizvođači po jedinici robne proizvodnje određenih proizvoda ili po jedinici proizvodnih kapaciteta. Model poticanja proizvodnje obuhvaća izravnu potporu koja je vezana uz proizvodnju i namijenjena poboljšanju prihoda komercijalnih obiteljskih gospodarstava, zadružnih gospodarstava, malih gospodarstava ili poduzeća, kako bi se ojačala konkurentnost proizvodnje na gospodarstvu. On potiče uzgoj ratarskih usjeva, trajnih nasada i stočarstva. Upis u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i proizvodnja minimalnih količina proizvoda su osnovni uvjeti koji trebaju biti ispunjeni za dobivanje potpore (Ranogajec, 2009.).

Poticaji odnosno državne potpore mogu se najkraće definirati kao oblik intervencije čime država transferira sredstva određenom dijelu gospodarstva ili pojedinom privrednom subjektu u cilju poticanja privredne aktivnosti (Petrač, 2002.).

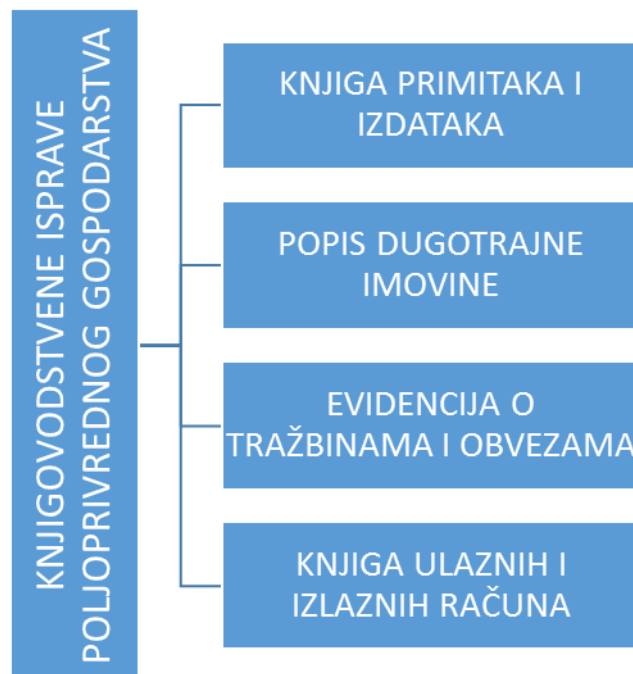
Subvencije su tekuća sredstva kojima država plaća razliku između cijene proizvoda i troškova proizvodnje što dovodi do sniženja cijene proizvoda ispod razine graničnog troška njihove proizvodnje.

Europski fondovi su financijski instrumenti koji se daju zemljama članicama Europske unije kako bi provele pojedine politike koje omogućuje Europska unija. Najznačajnija politika je Kohezijska politika za koju je u razdoblju 2007.-2013. godine izdvojeno 347 milijardi eura, a za razdoblje 2014.-2020. godine 376 milijardi eura.

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj ima za cilj jačanje europske politike ruralnog razvoja i pojednostavljivanje njezine provedbe. Fond se financira sredstvima Zajedničke poljoprivredne politike (CAP) i pridonosi ostvarivanju ciljeva strategije Europa 2020 promicanjem održivog ruralnog razvoja u cijeloj Europskoj uniji (<http://europski.fondovi.eu/eafrd>).

Svaku kupovinu, prodaju, isplatu plaća i druge poslovne promjene koje nastaju u poslovanju poduzeća prati nastanak knjigovodstvenih isprava. Poslovne promjene su prikazane u knjigovodstvenim ispravama (čekovima, računima, izdatnicama, izvadcima sa žiro računa, isplatnicama i uplatnicama itd.) (Ranogajec, 2009.).

Prema Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu organizacije i udruge u sustavu jednostavnog knjigovodstva su dužne voditi Knjigu ulaznih i izlaznih računa u koju se unose svi računi dobavljača po datumu izdavanja, ugovori o kupoprodaji, otkupni blokovi, obračuni zateznih kamata i dr., bez obzira da li su plaćeni ili nisu. Osim toga sastavni dio jednostavnog knjigovodstva su i Dugotrajna imovina, Evidencija o tražbinama i obvezama te Knjiga primitaka i izdataka.

Slika 1. Knjigovodstvene isprave

Izvor: www.savjetodavna.hr

Troškovi su vrijednosni ili novčani izraz ulaganja osnovnih elemenata proizvodnje, koji nastaju radi stvaranja novih učinaka i ostvarivanja dobitka. Troškovi se mogu pratiti kao ukupni što podrazumijeva vrijednost svih sredstava i rada potrošenih u određenom razdoblju i kao prosječni troškovi odnosno troškovi po jedinici učinka (Karić, 2009.).

Ulaganjem pojedinih elemenata (predmeta rada, sredstava za rad i ljudskog rada) u proces proizvodnje nastaju troškovi. Elementarne vrste troškova prema njihovom porijeklu jesu:

a) Materijalni troškovi (troškovi osnovnog i pomoćnog materijala, energije, sitnog inventara, ambalaže, alata i sl.)

b) Troškovi stalnih sredstava (amortizacija, tehničko održavanje i sl.)

c) Troškovi rada (naknade za uloženi ljudski rad tj. plaće ili nadnice).

Troškovi prema izvoru nastajanja razlikuju se, ustvari, prema supstanciji koja se troši i smatraju se prirodnim vrstama troškova. U glavne se prirodne vrste troškova ubrajaju: troškovi materijala, troškovi amortizacije, troškovi rada. Ostale prirodne vrste troškova su troškovi usluga, kamate, premije osiguranja, porezi, doprinosi i druge obveze. Pojedine prirodne vrste troškova evidentiraju se u knjigovodstvu. U knjigovodstvenoj evidenciji se sve vrste prirodnih troškova mogu grupirati u više ili manje skupina, te na taj način evidentirati i pratiti više ili manje detaljno, ovisno o važnosti pojedinih vrsta troškova za određeno gospodarstvo i potrebama njihove kontrole (Karić, 2002.).

Prema Ranogajec (2009.) kalkulacija je računski postupak izračunavanja cijene. Pod pojmom kalkulacija u ekonomskoj se znanosti i gospodarskoj praksi, podrazumijeva postupak utvrđivanja prihoda, troškova proizvodnje, prerade i realizacije dobivenih proizvoda i dobitaka. Kalkulacijom se mogu izračunati cijena koštanja, nabavna, prodajna i druge cijene. Ona uvijek predstavlja određeni način razmišljanja i ocjenjivanja troškova i uočavanje povezanosti između troškova i njihovih učinaka.

Kalkulacija je jednostavan pregled visine troškova i prihoda svake proizvodnje koja se odvija na poljoprivrednom gospodarstvu.

Ekonomski uspjeh poljoprivredne proizvodnje ovisi s jedne strane o ostvarenoj tržišnoj vrijednosti proizvodnje, a s druge o visini učinjenih troškova. Ako je ostvarena pozitivna razlika ovih vrijednosti veća, postignut je povoljniji ekonomski rezultat proizvodnje (<http://www.obz.hr/hr>).

Ekonomičnosti proizvodnje je izraz učinka potrošnje svih elemenata proizvodnje. Izražava se vrijednosnim veličinama zbog toga što nije moguće zbrojiti prirodne veličine potrošnje elemenata proizvodnje, a zatim i zbog problema zbrajanja prirodnih veličina količine različite proizvodnje.

Rentabilnost je izraz učinkovitosti ukupno uloženi sredstava ili kapitala u određenu proizvodnju. Izražava se stopom rentabilnosti (Ranogajec, 2009.).

SWOT analiza strateški instrument pomoću kojeg se dinamički sučeljavaju snage i slabosti poduzeća s prilikama i opasnostima okruženja radi identificiranja prilika i rizika za opstojnost poduzeća.

Najvažniji vanjski i unutarnji čimbenici za budućnost poduzeća nazivaju se strateškim čimbenicima. Oni se sumiraju u SWOT analizi. U konačnici bi SWOT analiza trebala identificirati prilike koje se trenutno ne mogu iskoristiti zbog nedostatka potrebnih resursa i jedinstvene kompetencije koje poduzeće posjeduje i superiornog načina na koji ih koristi. Vanjsko okruženje sastoji se od varijabli (prilika i prijetnji) koje su izvan poduzeća i obično nisu unutar kratkoročne kontrole menadžmenta. Te varijable čine kontekst unutar kojeg poduzeće posluje. U unutarnjem okruženju identificiraju se snage i slabosti (Božac, 2007.).

3. IZVORI PODATAKA I METODE RADA

Kao izvor podataka u radu korištena je referentna znanstvena i stručna literatura iz područja ratarske proizvodnje, troškova i upravljanja troškovima, financijskog računovodstva, strategije razvoja poljoprivrede te internet stranice sa istom tematikom.

Nadalje, korišteni su i interni podaci obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva Čurić Danijela iz Nijemaca za proizvodno razdoblje 2016. i 2017. godine.

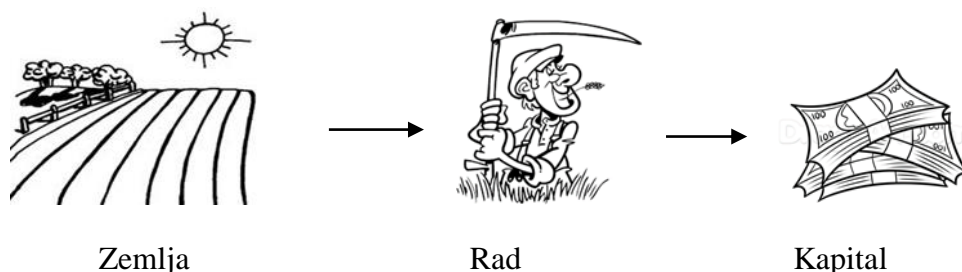
Podaci su obrađeni primjenom standardnih metoda analize, sinteze, kalkulacije te su prikazani apsolutni i relativni pokazatelji uspješnosti proizvodnje kao i SWOT analiza.

Rad obuhvaća prikaz proizvodnje i poslovanja gospodarstva od 2016. do 2017. godine te planove daljnjeg razvoja.

4. REZULTATI I RASPRAVA

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Čurić Danijela smješteno je na istoku Vukovarsko-srijemske županije u Selu Nijemci na adresi Kolodvorska 38. to je novoosnovano gospodarstvo darovnog karaktera te je upisano u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava 27. travnja 2015. godine pod matičnim brojem gospodarstva 229166. Nositelj je Čurić Danijela iz Nijemaca bacc.dipl.ing. agrarnog poduzetništva.

Glavne skupine proizvodnih resursa gospodarstva su :

Slika 2. Skupine proizvodnih resursa

Stalna ili osnovna sredstva su ona koja se u procesu reprodukcije troše postepeno u toku dužeg vremenskog razdoblja, a svojom supstitucijom ne ulaze u sustav dobivenih proizvoda. Na gospodarstvu stalna sredstva čine zemlja, strojevi, uređaji i transportna sredstva, građevinski objekti.

U trenutku osnivanja gospodarstvo je raspolagalo sa 50 ha poljoprivredne površine u trajnom zakupu koja je na nositelja prenesena ugovorom o darovanju. 2017. godine kupljeno je 5,85 ha pa tako sada OPG raspolaže sa 56 ha ukupne površine (50 ha zakup i 6 ha u privatnom vlasništvu). Gospodarstvo teži povećanju obradive površine.

Zemljište je jedan od ključnih faktora razvoja proizvodnje. Prema podacima Agencije za plaćanje u poljoprivredi prvih 10 najvećih posjednika poljoprivredne zemlje u Hrvatskoj drži oko 67.763 ha. Ono što je vidljivo iz podataka je to da među 20 najvećih posjednika zemlje nema niti jednog OPG-a.

Najbolja mogućnost povećanja obradive površine bila bi zakup državne zemlje budući da se zakup daje na 50 godina, a cijene zakupa su dva puta niže od privatnih. Uvjete za dodjelu državnog zemljišta treba izjednačiti jer već u startu mala obiteljska gospodarstva ne mogu biti konkurentna na tržištu s velikim sustavima.

U opremu i alate kao osnovna sredstva na poljoprivrednom gospodarstvu ubrajaju se traktori, te oprema za sjetvu, pripremu i obradu.

Tablica 2. Mehanizacija i strojevi koji se koriste u proizvodnji

Vrsta stroja	Datum kupnje	Marka i tip	Snaga /Zahvat	Radni zahvat	Sadašnja vrijednost (kn)
Traktor	27.04.2015.	Johan Deere 6620	135 KS		419.094,76
Traktor	27.4.2015.	Zetor 6441			160.000,00
Tanjurača	27.04.2015.	Johan Deere		4,40 m	22.125,00
Plug	27.05.2015.	Regent		3 brazde	95.200,00
Sjetvospremač	27.05.2015.	Pecka		5 m	30.000,00
Prskalica	20.06.2015.	Kranj	800 l	15 m	45.620,00
Sijačica	30.09.2015.	Nodet		2,80 m	65.000,00
Rasipač	20.01.2017.	Amazone	1250 kg	15 m	42.200,00
Prikolica Tehnostaj	25.06.2017.	Tehnostaj	10 l		98.000,00

Na početku poslovanja gospodarstvo je imalo 2 traktora, tanjuraču, plug, sjetvospremač, prskalicu i sijačicu. Sva navedena mehanizacija je relativno nova. Zbog dobrog poslovanja gospodarstvo nastoji ulagati u kupnju novih strojeva kako bi se posao mogao što brže i kvalitetnije obavljati. Loša strana nove mehanizacije je skupo održavanje.

U 2017. godini kupljen je rasipač i prikolica. Osim što je prikolica bila potrebna za prijevoz vlastitih uroda u silose i skladišta, služi i za usluge prijevoza odnosno odvoza robe drugih kooperanata za vrijeme vršidbe.

Za vrijeme žetve suncokreta 2017. godine zbog preopterećenog skladišta poljoprivredne zadruge, suncokret se morao odvoziti u poljoprivrednu zadrugu Nuštar te je OPG obavljao usluge prijevoza, a prihodi i troškovi mogu su prikazani u tablici 3.

Tablica 3. Struktura prihoda i rashoda usluge prijevoza suncokreta u 2017. godini

Obujam prikolice (kg)	10.000,00
Cijena po kg prijevoza (kn)	0,03
Broj prijevoza	20,00
Ukupni prihodi (kn)	6.000,00

Utrošeno gorivo po jednom prijevozu (l)	28,00
Cijena goriva (kn)	5,87
Broj prijevoza	20,00
Ukupni troškovi (kn)	3.287,20

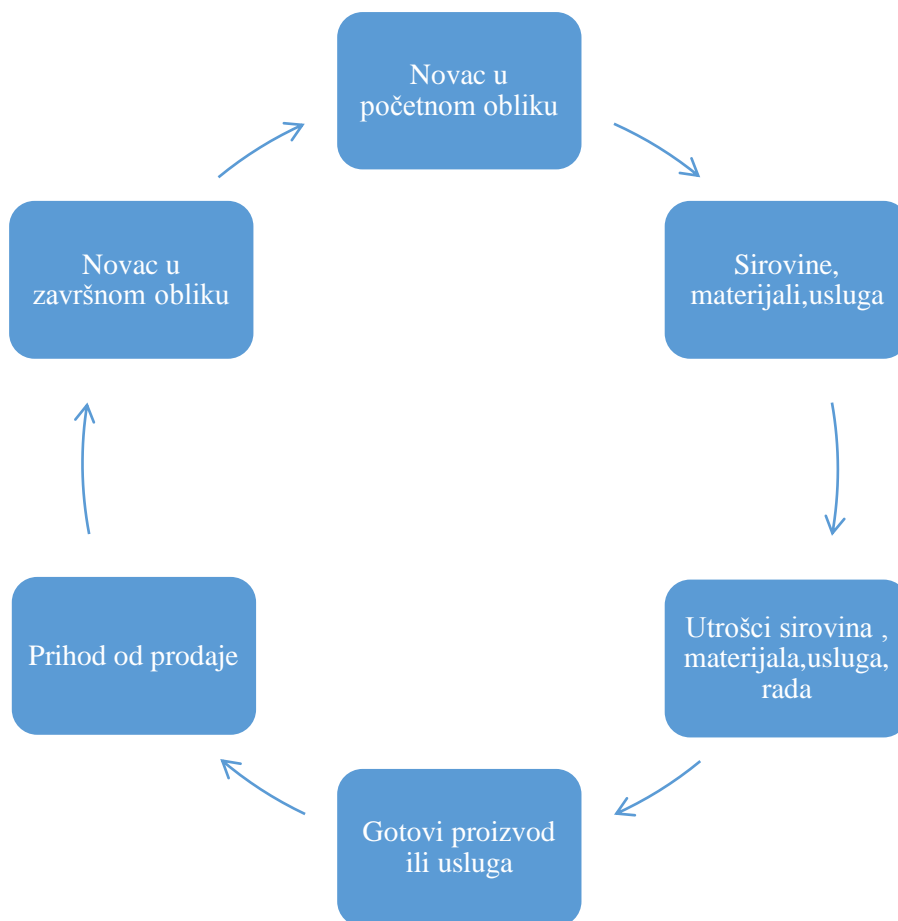
Ukupni prihodi (kn)	6.000,00
Ukupni troškovi (kn)	3.287,20
Razlika prihoda i troškova (kn)	2.712,80

Obujam prikolice je 10 t, a cijena za kilogram predane robe iznosila je 3 lipe. Ukupno ostvareni prihod od prijevoza je 6.000,00 kn. Po jednom prijevozu suncokreta u Nuštar potrebno je prijeći 70 km. Potrošnja goriva iznosi 0,4 l/km. množenjem utroška litara goriva potrebnih za jedan prijevoz i jediničnu cijenu goriva dobije se cijenu po jednom prijevozu što iznosi 164,36 kn. Ostvarena dobit od prijevoza u iznosu od 2.712,80 kn je prikaz koliko usluge mogu pridonijeti iskoristivosti kapaciteta i uspješnosti poslovanja.

Jedan od planova razvoja gospodarstva osim usluga prijevoza obuhvaća i uslužnu sjetvu, gnojidbu, oranje, tanjuranje i ostale ratarske poslove.

Na gospodarstvu se nalaze 3 objekta otvorenog tipa koja služe za skladištenje strojeva. Izgradnja objekta zatvorenog tipa velikih dimenzija uveliko bi olakšala čuvanje strojeva i produženje njihovog vijeka trajanja ali bi također omogućila skladištenje poljoprivrednih proizvoda čime bi smanjili troškove sušenja ili skladištenja uroda.

Obrtna sredstva su dio poslovnih sredstava gospodarstva koja se u jednom poslovnom ciklusu (najčešće godinu dana) u cijelosti troše i svu svoju vrijednost prenose na nov proizvod. Gospodarstvo mora najprije posjedovati vrijednost u obliku novca pa se kruženje obrtnih sredstava može prikazati slikovito (Slika 3). Obrtanje obrtnih sredstava započinje nabavom sjemenskog materijala i to je pretpostavka za početak proizvodnje. Osim sjemenskog materijala u obrtna sredstva poljoprivredne proizvodnje spadaju još i gnojiva, sredstva za zaštitu, gorivo, zalihe proizvoda, novac na žiro računima i novac u blagajni.

Slika 3 . Obrtni ciklus

Poljoprivredna proizvodnja jedna je od najstrijih ljudskih proizvodnih djelatnosti jer su i prije drugih djelatnosti ljudi morali proizvoditi hranu. Razvojem poljoprivrede i razvojem društva općenito poljoprivredni rad postaje sastavni dio društvene podjele rada.

Na gospodarstvu je zaposleno 2 radnika od kojih je jedan vlasnik. Oboje posjeduju znanja i vještine upravljanja poljoprivrednim gospodarstvom i proizvodnjom. Mjesečni iznos plaće i davanja zaposlenika iznosi 3.439,80kn.

Tablica 4. Troškovi plaće zaposlenika

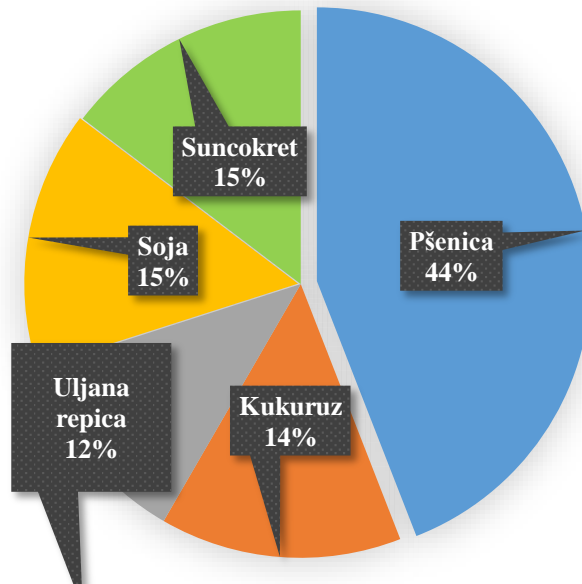
Red. br.	Naziv i sjedište primatelja	Svrha doznake	Šifra. namjene	Iznos
1	MIO I stup	Plaća za 8 / 2018		515,97
2	MIO II stup	Plaća za 8 / 2018		171,99
3	Ime i prezime zaposlenika	Plaća za 8 / 2018	SALA	2.751,84
Ukupno				3.439,80

Ljudski potencijal objašnjava se kao ukupna intelektualna i psihička energija koju poduzeće može angažirati na ostvarivanju ciljeva i razvoja poslovanja. U gospodarstvu koje učinkovito koristi znanje i intelektualni kapital inovativnost postaje osnovni pokretač razvoja.

Kada se mjesečni iznos naknade plaće zaposlenika pomnoži sa 12 mjeseci vrijednost je 41.277,60 kn što predstavlja godišnji iznos plaće. Zbog razvoja novih ideja, uvođenja novih kultura, povećanja obujma proizvodnje potrebno je osigurati sredstva za zapošljavanje dodatne radne snage.

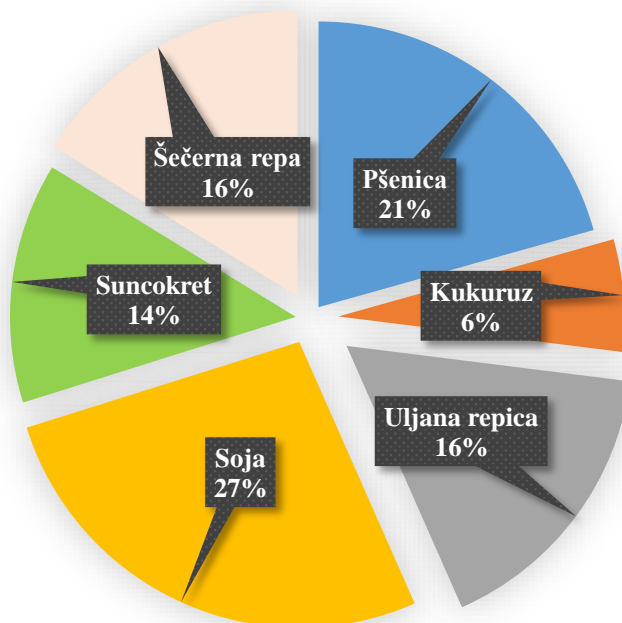
Praćenje kretanja troškova i prihoda važno je za potrebe odlučivanja o strukturi sjetve odnosno sadnje, korištenju sredstava mehanizacije, proizvodnih kapaciteta i rada ljudi na gospodarstvu. Cilj poljoprivrednog gospodarstva je postizanje što veće i profitabilnije proizvodnje uz što manje troškova.

Primarna i osnovna djelatnost gospodarstva je ratarska proizvodnja odnosno uzgoj žitarica i industrijskog bilja. Kulture koje se uzgajaju su: pšenica, kukuruz, suncokret, uljana repica, šećerna repa i soja.

Grafikon 3. Struktura sjetve 2016. godine

Grafikon 3 prikazuje strukturu sjetve na gospodarstvu za 2016. godinu. Iz grafikona se može vidjeti da pšenica prednjači ispred ostalih kultura za sa 44% zastupljenosti.

Grafikon 4. Struktura sjetve 2017. godine

Grafikon 4 prikazuje zastupljenost poljoprivrednih kultura za 2017. godinu. U ovoj je godini uvedna nova kultura.

Tablica 5. Rekapitulacija prihoda od prodaje poljoprivrednih proizvoda 2016. godine

Red.br.	Usjev	Površina (ha)	Prinos (kg/ha)	Cijene (kn)	Prihod od prodaje (kn)
1.	Pšenica	22,36	6.000	1,10	147.576,00
2.	Kukuruz	7,24	8.000	1,00	57.920,00
3.	Uljana repica	5,94	4.000	2,30	54.648,00
4.	Soja	7,75	3.500	2,37	64.286,25
5.	Suncokret	7,44	3.500	2,50	65.100,00
	Ukupno	50,73			389.530,25

U 2016. godini ukupno obradiva površina iznosila je 50,73 ha. Najzastupljenija kultura je pšenica sa 44% udjela. Ukupan prihod od prodaje je 389.530,25 kn, a najisplativija kultura 2016. godine bila uljana repica. Na uljanoj repici u prosjeku po hektaru zasijane površine otvoreni prihod prodaje iznosi 9.200,00 kn.

Tablica 6. Rekapitulacija prihoda od prodaje poljoprivrednih proizvoda 2017. godine

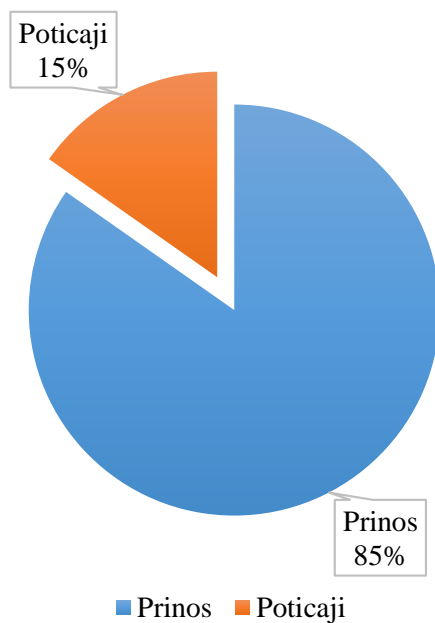
Red.br.	Usjev	Površina (ha)	Prinos (kg/ha)	Cijene (kn/kg)	Prihod od prodaje (kn)
1.	Pšenica	11,53	7.000	1,1	88.781,00
2.	Kukuruz	3,54	9.000	1,5	47.790,00
3.	Uljana repica	9,16	4.000	2,5	91.600,00
4.	Soja	14,95	3.500	2,6	136.045,00
5.	Suncokret	7,6	4.000	2,3	69.920,00
6.	Šećerna repa	9,07	70.000	0,25	158.725,00
	Ukupno	55,85			592.861,00

Zasijana površina 2017. godine iznosila je 55,85 ha. Najzastupljenije kulture su pšenica i soja koje zajedno čine gotovo 50% zasijane površine. Gospodarstvo je u ovoj godini uvelo novu kulturu. Šećerna repa je industrijska biljka koja se uzgaja za proizvodnju šećera, zbog visoke koncentracije saharoze u njezinom zadebljanom korijenu. Iz šećerne repe se proizvodi 16% svjetske proizvodnje šećera.

Tablica 7. Kalkulacija proizvodnje šećerne repe

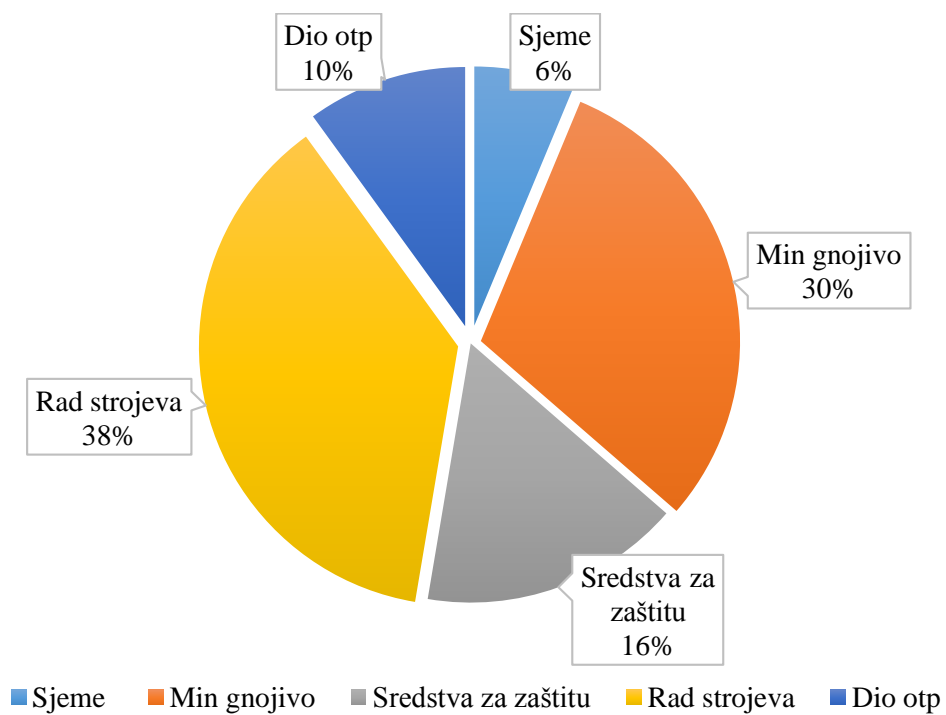
Redn i broj	Opis	Jedinica mjere	Količina po hektaru	Cijena, kn	Ukupna vrijednost, kn
I.	PRIHODI				
	Prinos	t/ha	70	250,00	158.725,00
	Poticaaj	kn/ha		3.150,00	28.570,50
	Ukupni prihodi				187.295,50
II.	TROŠKOVI				
	Sjeme		0,90	958,00	7.820,15
	Mineralno gnojivo				37.513,52
	NPK (7:20:30)	kg/ ha	800,00	3,87	28.080,72
	KAN	kg/ ha	400,00	2,60	9.432,80
	Zaštitna sredstva				20.282,17
	<i>Gladiator</i>	l/ha	2,50	140,00	3.174,50
	<i>Goltix</i>	l/ha	3,80	126,99	4.376,84
	<i>Betanal expert</i>	l/ha	1,80	230,00	3.754,98
	<i>Kalinoron</i>	l/ha	0,25	65,00	147,39
	<i>Safari</i>	l/ha	0,06	302,00	164,35
	<i>Trend okvašivač</i>	l/ha	2,00	90,00	1.632,60
	<i>Lontrel</i>	l/ha	0,20	455,90	827,00
	<i>Select Super</i>	l/ha	1,80	47,00	767,32
	<i>Sphere</i>	l/ha	0,30	925,30	2.517,74
	<i>Eminent</i>	l/ha	1,00	305,00	2.766,35
	<i>Amistar Extra</i>	l/ha	0,80	21,10	153,10
	Rad strojeva	kn/h	13,87	370,00	46.546,33
	Dio OTP	kn		1.372,25	12.446,31
	Ukupni troškovi				124.608,49
III.	FINANCIJSKI REZULTAT				62.687,01

Tablica 7. prikazuje kalkulaciju proizvodnje šećerne repe 2017. godine. Podaci su prikupljeni na gospodarstvu. Prinos šećerne repe iznosio je 70.000 kg/ha, a jedinična cijena 0,25 kn/kg. Prikazani su prihodi i troškovi proizvodnje. U kalkulaciju nije uračunat ljudski rad budući da nije uključena dodatna radna snaga već su poslove obavljali članovi gospodarstva.

Grafikon 5. Struktura prihoda proizvodnje šećerne repe 2017. godine

Grafikon 5 prikazuje prihode od proizvodnje šećerne repe, a to su prihodi ostvareni prema količini prodane robe te izravni državni poticaji proizvodnji šećerne repe. Ukupno ostvareni prihodi iznose 187.295,50kn.

Grafikon 6. Struktura troškova proizvodnje šećerne repe 2017. godine

Najzastupljenija stavka u strukturi troškova je rad strojeva, kojeg slijedi mineralno gnojivo. Šećerna je repa jedna od najzahtjevnijih kultura, te zahtijeva dosta hranjiva koja imaju za posljedicu veće troškove mineralnih gnojiva.

Grafikon 7. Struktura troškova i prihoda proizvodnje šećerne repe 2017. godine

Troškovi proizvodnje iznose 124.608,49 kn, a prihodi 187.295,50 kn (grafikon 7.). Proizvodnjom šećerne repe ostvarena je dobit u iznosu od 62.687,01 kn.

Poduzetnik je dužan prikupiti i sastavljati knjigovodstvene isprave sukladno zakonu o računovodstvu poštujući pri tome računovodstvene standarde i temeljna načela urednog knjigovodstva.

Tablica 8. Pregled primitaka i izdataka za 2016 godinu.

Red. br.	Opis	Iznos (kn)
I.	PRIMICI	
	1. primici u gotovini	0,00
	2. primici putem žiroračuna	389.530,25
	3. primici u naravi	25.945,19
	4. primici u svezi otuđenja	0,00
	5. primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 20. stavak 7. Zakona	0,00
	6. PDV u primicima	54.678,78
	Ukupni primici	360.796,66
II.	IZDACI	
	1. izdaci u gotovini	5.223,28
	2. izdaci putem žiroračuna	270.132,55
	3. izdaci u naravi	25.945,19
	4. izdaci otpisa	752,00
	5. izdaci reprezentacije	0,00
	6. izdaci u svezi s otuđenjem	0,00
	7. PDV u izdacima	29.061,20
	8. izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 22. Zakona	0,00
	Ukupni izdaci	272.991,82
III.	RAZLIKA PRIMITAKA I IZDATAKA	87.804,84

U 2016. godini ukupni izdaci iznosili su 272.991,82 kn, a ukupni primici 389.530,25 kn. Rekapitulacijom primitaka i izdataka za period od prvog do posljednjeg dana u 2016. godini utvrđeno je kako je poduzeće ostvarilo dobit u iznosu od 87.804,84 kn.

Tablica 9. Pregled primitaka i izdataka za 2017 godinu.

Red. br.	Opis	Iznos (kn)
I.	PRIMICI	
	1. primici u gotovini	0,00
	2. primici putem žiroračuna	597.841,25
	3. primici u naravi	19.977,89
	4. primici u svezi otuđenja	0,00
	5. primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 20. stavak 7. Zakona	0,00
	6. PDV u primicima	89.432,50
	Ukupni primici	528.386,64
II.	IZDACI	
	1. izdaci u gotovini	35.733,00
	2. izdaci putem žiroračuna	363.364,54
	3. izdaci u naravi	90.023,18
	4. izdaci otpisa	0,00
	5. izdaci reprezentacije	0,00
	6. izdaci u svezi s otuđenjem	0,00
	7. PDV u izdacima	35.760,64
	8. izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 22. Zakona	37.592,00
	Ukupni izdaci	415.768,08
III.	RAZLIKA PRIMITAKA I IZDATAKA	112.618,56

Tablica 9 prikazuje pregled primitaka i izdataka za 2017. Ostvarena dobit iznosi 112.618,56 kn. Povećanjem obujma proizvodnje i uvođenjem nove kulture ostvarena je i uvećana dobit u odnosu na 2016. godinu i to za 24.813,72 kn.

Za uspješnost proizvodnje potrebno je razmotriti njegove poslovne rezultate, veličine ulaganja (troškovi, uloženi kapital, pojedine resurse i sl.) i veličine rezultata (prihodi i financijski rezultati). Stavljanjem u odnos pojedinih veličina rezultata s veličinom ulaganja izračunavaju se relativna mjerila uspješnosti proizvodnje.

Rentabilnost proizvodnje računa se stavljanjem u odnos ostvarene dobiti i ukupno ostvarenih prihoda pomnoženih sa 100%.

Rentabilnost za 2016. godinu

$$R = \frac{D}{UP} * 100 = \frac{87.804,84}{360.796,66} * 100 = 24,33 \%$$

Rentabilnost za 2017. godinu

$$R = \frac{D}{UP} * 100 = \frac{112.618,56}{528.386,64} * 100 = 21,31\%$$

Unatoč povećanju financijskog rezultata, rentabilnost se u 2017. godini smanjila, a pad rentabilnosti iznosi 3,02%.

Ekonomičnost poslovanja je izraz učinka potrošnje svih elemenata proizvodnje. Te se izražava koeficijentom ekonomičnosti na sljedeći način :

Ekonomičnost proizvodnje za 2016. godinu

$$E = \frac{UP}{UT} = \frac{360.796,66}{272.991,82} = 1,32$$

Ekonomičnost proizvodnje za 2017. godinu

$$E = \frac{UP}{UT} = \frac{528.386,64}{415.768,08} = 1,27$$

Dobiveni koeficijent ekonomičnosti može biti jednak manji ili veći od 1. Kada je koeficijent jednak 1 proizvodnja je na granici ekonomičnosti, kada je koeficijent veći od 1 proizvodnja je ekonomična i kada je manji od 1 proizvodnja je neekonomična. Gospodarstvo je u obje analizirane godine imalo ekonomično poslovanje.

SWOT analiza je metoda koja obuhvaća 4 vezana elementa. Pomoću SWOT analize utvrđuju se slabe točke ali i prilike odnosno mogućosti za napredak i razvoj.

Tablica 10. SWOT analiza

Snage	Slabosti
Tradicija bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom Posjedovanje zemljišta, strojeva i objekata Kvalitetno zemljište Zadovoljavajuća tehnološka opremljenost Volja i entuzijizam za rad Zadovoljavajući prinosi u ratarstvu	Niske cijene proizvoda Neprepoznavanje vlastitih vrijednosti Slaba povezanost poljoprivrednika Nedostatak skladišta Rascjepkanost poljoprivrednih površina
Prilike	Prijetnje
Razvoj dopunskih aktivnosti u poljoprivredi Usvajanje novih tehnologija i znanja Osnivanje i organiziranje zadruga i klastera u poljoprivrednoj proizvodnji Uslužna obrada tla Pristup EU Fondovima Mogućnost plasmana na EU tržište	Monopol velikih proizvođača Nepravedni kriteriji za dodjelu zemlje Klimatski utjecaj i promjene klime Uvoz Porezna opterećenja

Svrha sastavljanja Swot analize je prepoznati slabosti i pretvoriti ih u snage, a ograničenja u prilike.

Temeljem analize proizvodnje na gospodarstvu utvrđene su prednosti. Tradicija bavljanja poljoprivrednom proizvodnjom i posjedovanje zemljišta strojeva i objekata te volja i entuzijazam za rad najveće su snage gospodarstva.

Razvojem dopunskih aktivnosti u poljoprivredi (voćarstvo, povrtlarstvo, pčelarstvo..) dodatno bi se osnažilo gospodarstvo. Za to je potrebno usvajanje novih tehnologija i znanja.

Svrha povezivanja poljoprivrednika odnosno osnivanja zadruga je ostvarivanje i promicanje gospodarskih interesa članova zadruge, a ne stjecanje profita. Jedno od rješenja za ovo gospodarstvo je upravo u povezivanju sa drugim proizvođačima te zajednički nastup na tržištu povoljnija kupnja reprodukcijuskog materijala, niži troškovi proizvodnje, zajedničko skladište, zajednički strojevi te zajednički marketing.

Gospodarstvo je 2018. potpisalo ugovor o financiranju kroz Mjeru 4.1.1. koja proizvođačima šećerne repe omogućuje sufinanciranje nabave specijalizirane opreme i mehanizacije za proizvodnju. Intenzitet potpore je 70% od ukupno prihvatljivih troškova i iznosi 962.920,00 kn. Plan nabave obuhvaća: traktor za obradu, GNSS navigator, prednji valjak, sijačicu za repu, navigaciju, gospodarsko vozilo, prskalicu, plug i kratku tanjuraču.

Daljnji plan razvoja odnosi se također na mjeru 4.1. Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva tj. ulaganje u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za skladištenje, rashlađivanje, čišćenje, sušenje, klasiranje i pakiranje proizvoda iz primarne poljoprivredne proizvodnje sa pripadajućom opremom i infrastrukturom.

5. ZAKLJUČAK

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva su prevladavajući oblik organizacije poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj. Prema Upisniku poljoprivrednih gospodarstava u Hrvatskoj, 2017. godine aktivno je 164.448 poljoprivrednih gospodarstava.

OPG Čurić Danijela raspolaže sa 56 ha obradive površine od kojih je 6 ha u privatnom vlasništvu, a 50 ha u zakupu. Primarna i osnovna djelatnost gospodarstva je ratarska proizvodnja odnosno uzgoj žitarica i industrijskog bilja. Posjeduje osnovne strojeve za pripremu, obradu i sjetvu tla.

Na gospodarstvu je utvrđen rastući trend u poslovanju što se temelji na povećanju opsega proizvodnje i uvođenje novih linija proizvodnje.

Problemi OPG-a su rascjepkano poljoprivredno zemljište, male proizvodne parcele, niska tehnološka razina proizvodnje, slaba produktivnost, tržišna nestabilnost te nekonkurentnost. Sadašnja veličina i rascjepkanost posjeda je vrlo nepovoljna i glavni je ograničavajući čimbenik napretka gospodarstva. Mogućnošću kupnje ili zakupa većih obradivih površina, uz korištenje sredstava EU za kupnju mehanizacije, razvoj gospodarstva bi bio izvjesniji i brži. Uz znanje nositeljice i rastuću potrebu za poljoprivrednim proizvodima ovo gospodarstvo će se zasigurno razvijati i osnaživati.

6. POPIS LITERATURE

1. Božac M.G. (2007.): SWOT analiza i TOWS matrica – sličnosti i razlike. *Ekonomska istraživanja*, Vol. 21 No. 1 (2008.) str. 19-34.
2. Defilippis J. (1993.): *Obiteljska gospodarstva Hrvatske*. AGM, Zagreb
3. Karić, M. (2002.): *Kalkulacije u poljoprivredi*, Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Osijek
4. Karić, M. (2009.): *Ekonomika poduzeća*, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek
5. Mirčetić Đ. (1999.): *Agrarna sociologija*. Vlastita naklada, Vinkovci
6. Ranogajec, Lj. (2009.): *Računovodstvo u poljoprivredi*. Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Osijek
7. *Interni podaci gospodarstva*
8. https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2017/01-01-29_01_2017.htm 16.09.2018.
9. www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2017/01-01-14_01_2017.htm 16.09.2018.
10. https://www.vup.hr/_Data/Files/1302211420564.pdf 16.09.2018.
11. <https://www.apprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/> 17.09.2018.
12. <https://zir.nsk.hr/islandora/object/efst:1785/preview> 18.09.2018.
13. http://sa.agr.hr/pdf/2009/sa2009_p0208.pdf 18.09.2018.
14. www.savjetodavna.hr/adminmax/publikacije/BrosuraPorezniSustav2352017.pdf 16.09.2018.
15. http://www.obz.hr/hr/pdf/poljoprivredni_info_pult/2010/Agroekonomika.pdf 18.09.2018.

7. SAŽETAK

Poljoprivreda je primarna djelatnost svake zemlje sa glavnim i osnovnim ciljem osiguravanja hrane za stanovništvo. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva su prevladavajući oblik organizacije poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj.

Rad obuhvaća analizu poslovnog rezultata poljoprivrednog gospodarstva Čurić Danijela iz Nijemaca s ciljem utvrđivanja njegovog potencijala i budućih pravaca razvoja. Gospodarstvo raspolaže sa 56 ha obradive poljoprivredne površine i svom potrebnom mehanizacijom. Bavi se ratarskom proizvodnjom odnosno uzgojem žitarica i industrijskog bilja. Uspješnost poslovanja gospodarstava može se ocijeniti s ekonomskog i tehničkog stajališta. U analiziranim godinama utvrđen je rastući trend u poslovanju gospodarstva što se temelji na povećanju opsega proizvodnje i uvođenje novih linija proizvodnje.

Plan razvoja gospodarstva temelji se na promjeni kapaciteta i opsega proizvodnje, razvoju novih tehnologija te ulaganje u fizičku imovinu.

8. SUMMERY

Agriculture is the primary activity of each country with the main and primary objective of providing food for the population. Family farms are the prevailing form of organization of agricultural production in the Croatia.

The paper includes an analysis of the business results of the agricultural economy of Čurić Danijela from Nijemci with the aim of identifying its potential and future directions of development. The economy has a 56 hectare of processing agricultural land and all the necessary mechanization. He is oriented in the production of cereals or the cultivation of cereals and industrial plants. Business performance of economies can be assessed from an economic and technical standpoint. In the analyzed years, a growing trend in business operations was established, which is based on the increase in the volume of production and the introduction of new production lines.

Plan is based on changing the capacity and scope of production, developing new technologies and investing in physical assets.

9. POPIS TABLICA

Red.br	Naziv	Str
1.	Površine korištenog poljoprivrednog zemljišta po kategorijama	3
2.	Mehanizacija i strojevi koji se koriste u proizvodnji	12
3.	Struktura prihoda i rashoda usluge prijevoza suncokreta u 2017. godini	13
4.	Troškovi plaće zaposlenika	15
5.	Rekapitulacija prihoda od prodaje poljoprivrednih proizvoda 2016. godine	17
6.	Rekapitulacija prihoda od prodaje poljoprivrednih proizvoda 2017. godine	17
7.	Kalkulacija proizvodnje šećerne repe	18
8.	Pregled primitaka i izdataka za godinu 2016.	21
9.	Pregled primitaka i izdataka za godinu 2017.	22
10.	SWOT analiza	24

10. POPIS SLIKA

Red.br	Naziv	Str
1.	Knjigovodstvene isprave	7
2.	Skupine proizvodnih resursa	11
3.	Obrtni ciklus	14

11. POPIS GRAFIKONA

Red. br.	Naziv	Str
1.	Struktura poljoprivrednih gospodarstava u Republici Hrvatskoj 2017. godine	3
2.	Zastupljenost ratarskih kultura u 2016. godini	4
3.	Struktura sjetve 2016. godine	16
4.	Struktura sjetve 2017. godine	16
5.	Struktura prihoda proizvodnje šećerne repe 2017. godine	19
6.	Struktura troškova proizvodnje šećerne repe 2017. godine	19
7.	Struktura troškova i prihoda proizvodnje šećerne repe 2017. godine	20

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
Sveučilišni diplomski studij, smjer Agroekonomika

Diplomski rad

Analiza poslovnog razvitka poljoprivrednog gospodarstva

Danijela Čurić

Sažetak

Poljoprivreda je primarna djelatnost svake zemlje sa glavnim i osnovnim ciljem osiguravanja hrane za stanovništvo. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva su prevladavajući oblik organizacije poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj.

Rad obuhvaća analizu poslovnog rezultata poljoprivrednog gospodarstva Čurić Danijela iz Nijemaca s ciljem utvrđivanja njegovog potencijala i budućih pravaca razvoja. Gospodarstvo raspolaže sa 56 ha obradive poljoprivredne površine i svom potrebnom mehanizacijom. Bavi se ratarskom proizvodnjom odnosno uzgojem žitarica i industrijskog bilja. Uspješnost poslovanja gospodarstava može se ocijeniti s ekonomskog i tehničkog stajališta. U analiziranim godinama utvrđen je rastući trend u poslovanju gospodarstva što se temelji na povećanju opsega proizvodnje i uvođenje novih linija proizvodnje.

Plan razvoja gospodarstva temelji se na promjeni kapaciteta i opsega proizvodnje, razvoju novih tehnologija te ulaganje u fizičku imovinu.

Rad je izražen pri: Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

Mentor: Prof.dr.sc. Ljubica Ranogajec

Broj stranica: 34

Broj slika : 3

Broj tablica: 10

Broj grafikona: 7

Broj literaturnih navoda: 15

Jezik izvornika: hrvatski

Ključne riječi: poljoprivredna, obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, ekonomika, razvoj

Dan obrane:

Stručno povjerenstvo za obranu:

1. prof.dr.sc. Ružica Lončarić, predsjednik
2. prof.dr.sc. Ljubica Ranogajec, mentor
3. prof.dr.sc. Jadranka Deže, član

Rad je pohranjen u: Knjižnica Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, Sveučilište u Osijeku, Vladimira Preloga 1.

BASIC DOCUMENTATION CARD

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek
University Graduate Studies, Agroecconomics

Graduate thesis

Analyses of business development of family farm

Danijela Čurić

Summery

Agriculture is the primary activity of each country with the main and primary objective of providing food for the population. Family farms are the predominant form of organization of agricultural production in the Republic of Croatia.

The paper includes an analysis of the business results of the agricultural company Danijela Čurić from Nijemci with the aim of identifying his potential and future directions of development. The economy has 56 hectares of cultivated agricultural land and all necessary mechanization. He is engaged in the production of cereals or the cultivation of cereals and industrial plants. Business performance of economies can be assessed from an economic and technical standpoint. In the analyzed years, a growing trend in business operations was established, which is based on an increase in the volume of production and the introduction of new production lines.

The Economic Development Plan is based on changing the capacity and scope of production, developing new technologies and investing in physical assets.

Mentor: Ph.D. Ljubica Ranogajec, Full Professor

Number of pages: 34

Number of figures: 3

Number of tables: 10

Numbers of graphs: 7

Number of references: 15

Original in: Croatian

Key words: agricultural production, family farm, economics, development

Thesis defended on date:

Reviewers:

1. Ph.D. Ruzica Loncaric, Full Professor, president
2. Ph.D. Ljubica Ranogajec, Full Professor, mentor
3. Ph.D. Jadranka Deze, Full Professor, member

Thesis deposited at: Library, Faculty of Agrobiotechnical Sciences, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Vladimira Preloga 1.